

El tirà (IX)

Un relat de: [Jordi Navarro](#)

La diabetis mellitus de tipus 2, o diabetis senil, fou diagnosticada a Herminio Rendón El Torrijas un cop va ser ingressat a l'Hospital de la Vall d'Hebron. El percaç a l'estació de trens d'Albacete va embalumar els anys sobre les esquenes d'El Torrijas, envellint-lo tot d'una, sense transició entre l'home vigorós que havia estat i la decadència física que assumí. Tenia 49 anys, però de cop en semblaven molts més. Feia anys que lluïa nua de cabell la part superior del cap, però ara les xacres comportaven quelcom més que una senyal estètica: havia d'ajudar-se d'un bastó per caminar i dur ulleres a causa de l'accentuada pèrdua de visió que, sense remei, prometia agreujar-se amb el pas del temps fins a deixar-lo cec com un talp.

Per si no n'hi hagués prou, tocats els nou mesos des del seu enllaç, la seva filla María i el jove Joan Santgenís el feren avi amb el naixement d'una nena: Candela Santgenís Rendón.

El tractament fonamental per combatre la diabetis de tipus 2 consistia en una dieta estricta per tal que El Torrijas assolís baixar pes. No cal dir que El Torrijas no la respectava gens, aquesta dieta, malgrat que en certs punts no tingué més sortida que cedir. La principal repercussió va ser que hagué de deixar la feina dominical com a repartidor en motocicleta de pastissos. El Torrijas ja no era prou gràcil com per moure's en motocicleta, i a més, s'havien acabat els dolços a casa dels Rendón.

Tot aprofitant que lliurava els diumenges, començà a acompanyar a la seva dona a missa. Asunción, en un principi, es prengué la sobtada devoció d'El Torrijas com una nosa, acostumada com ella estava a fer sola els seus circumloquis contraris a la raó de tornada de l'església, però acabà agraint la companyia del seu home: per primer cop a la seva vida conjugal, El Torrijas se l'escoltava sense badar boca, capficat en un abatiment inconsolable, que l'Asunción confonia amb serena atenció als plans quimèrics que ella projectava, amb ajuda de Déu i el dimoni, per ampliar el patrimoni dels Rendón.

El Torrijas no se l'escoltava pas, la seva dona. En aquells passejos des de la parròquia de Sant Rafael fins a casa, només pensava en Déu i en els actes de la seva pròpia vida, la vilesa que sovint els havia dirigit. I certament que desitjava destruir i reparar el mal comès, emprendre un camí diferent, però ignorava com recuperar les forces i la voluntat perdudes, esmicolades en el destí ja complert. Se sentia gran i pesat, exhaurit, i ni els sermons a missa aconseguien que aquesta percepció, tan feixuga com real, s'alleugerís, enlairant-se per damunt de mig segle de vida sòlida, enèrgica i poderosa, però al cap i a la fi, completament extingida.

La dècada dels setanta s'estrenà amb l'agreujament de la crisi a la indústria tèxtil catalana. Moltes empreses tancaren i moltes d'altres van ser absorbides per capital internacional del sector. Com a resposta a aquest turbulent panorama, Martorell&Guinovart S.A. va deslocalitzar, de Barcelona cap a Sant Martí de Centelles, la confecció dels cobrellits i altra roba de la llar. L'empresa pretenia traslladar a gran part dels assalariats a viure en aquest municipi d'Osona, on havia construït una planta amb les més modernes tecnologies i on els hi llogaria els habitatges a un preu fora de mercat. Res de nou: el model responia a les colònies tèxtils del segle XIX. Com fora que el matrimoni Rendón no acceptà aquest canvi forçat de lloc de feina, Martorell&Guinovart S.A indemnitzà a El Torrijas amb 200.000 pessetes i rescindí el seu contracte. Era 1973, Herminio Rendón comptava amb 52 anys i es trobava per primer cop a la seva vida aturat i sense esma.